6. Литературная энциклопедия. – В 11 т.; М.: издательство Коммунистической академии. Советская энциклопедия. Художественная литература. Под редакцией В. М. Фриче, А. В. Луначарского, 1929-1939. [Електронный ресурс] / В. М. Фриче, А. В. Луначарский. – Режим доступу: http://dic.academic.ru (дата звернення: 11. 01. 13)

7. Мегела І.П. До проблеми інтерпретації міфу про царя Едіпа в античній трагедії та середньовічній прозі.: електронна бібліотека інституту журналістики. [Электронный ресурс] / Мегела І.П. – Режим доступу: http://journlib.univ.kiev.ua (дата звернення: 14. 01. 13)

8. Синицын А. А. Место Τύχη в трагедии Софокла «Царь Эдип». Античный мир и археология. Саратов, 1999. – Вип.10, 152 с.

9. Шаповалова М. С. Історія зарубіжної літератури: Середні віки та Відродження. Львів: "Вища школа", 1982. – 440 с.

О. О. Олішевська
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент
Н. Д. Борисенко

Стратегії та тактики сімейного дискурсу (на матеріалі сучасної англомовної прози)

Термін *дискурс* (від фр. *discours* – мовлення, виступ), який в науковій літературі почав активно використовуватися на початку 70-х років XX століття, позначує комплекс мовних, мовленнєвих та позамовних феноменів, що асоціюються з використанням мови в широкому сенсі [1: 37]. Типологія дискурсу, як і будь-яка інша класифікація, може базуватися на різноманітних теоретичних підходах і не є остаточно розробленою. Саме тому аналіз окремих типів дискурсу є на часі. Відповідно розвідки присвячені сімейному дискурсу, що є об’єктом нашого дослідження, є актуальними, оскільки дозволяють доповнити класифікацію типів дискурсу.

Англомовний сімейний діалогічний дискурс розуміємо взаємовплив комунікантів за посередництвом вербального /

невербального каналу зв'язку, що відбувається у конкретному часовому й просторовому вимірі в рамках закритого соціуму згідно з певними правилами й нормами.

Серед стратегій, що використовуються у сімейному дискурсі, виділяємо стратегію спонукання. Як показує аналіз фактичного матеріалу, остання набуває кооперативного забарвлення і дозволяє мовцям не виходити за межі кооперативного спілкування та не порушувати конвенції спілкування та принцип Ввічливості [2: 56-58]. Стратегія спонукання є свідомою інтенцією мовця, яка спрямована на пошук дієвих вербальних та невербальних засобів впливу на ціннісні установки адресата. Ілокутивною метою стратегії спонукання є тиск на адресата з метою отримання безпосередніх результатів.

Нижченаведений приклад ілюструє ситуацію, де дочка просить свого батька бути не таким суворим з її братом:

'Daddy,' said Felicity, 'don't be too cross with Don.'

'I won't be cross with him,' said Mor [3: 275].

Дочка використовує пестливе звертання *daddy* на початку репліки, тим самим апелюючи до почуттів батька, інтенсифікатор *too* підкреслює емоційність її прохання. Дієвість тактики прямого прохання підкреслюється обіцянкою батька.

В нижченаведеному прикладі дружина, роздратована поведінкою чоловіка, використовує непрямий директив у формі умовного речення, який отримує додаткові відтінки невдоволення поведінкою чоловіка:

'Five hundred guineas!' said Mor's wife. 'Well I never!'

'It's the market price,' said Mor.

'You could articulate more distinctly,' said Nan, 'if you took that rather damp-looking cigarette out of your mouth.' [3: 10].

У той же час, формально дружина залишається у межах кооперативного спілкування, уникаючи прямого ін'юнктиву.

Отже, результати дослідження вказують на те, що акцент у міжособистісних стосунках ставитиметься на кооперативне спілкування, що пояснюється перш за все відкритим характером сімейних стосунків. Персективами подальшого дослідження сімейного дискурсу є аналіз некооперативного спілкування комунікантів та особливостей реалізації конфронтативних стратегій та тактик.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1) Гурочкина А.Г. Понятие дискурса в современном языкознании // Номинация и дискурс: Межвуз. сб. науч. тр. / Ряз. гос. пед. ун-т им. С.А. Есенина; Отв. ред. Майерко Л. А. – Рязань, 1999.

2) Brown, P., Levinson S. Universale in language usage. // Questions and Politeness. / ed. E. Goody. Cambridge: Cambridge University Press, 1978. – p. 56-289.

3) Murdoch I. The Sandcastle. Lnd.:Penguin Books, 1973. – 320 p.

Л. В. Омелянчук
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Науковий керівник: доктор філологічних наук, професор
Л. А. Долгополова

Структурно-семантичні характеристики віртуального комунікативного акту

Наприкінці XX ст. завдяки розвитку комп'ютерних технологій з'явився ще один спосіб спілкування – віртуальне спілкування [3]. Це спілкування з віртуальним співрозмовником у віртуальному просторі за допомогою електронних засобів. Вивчення інтернет-комунікації тільки починається, проте вже намічені певні напрямки в розгляді графічних, лексичних і текстових характеристик комп'ютерного спілкування (Л. Г. Антонова, М. Б. Бергельсон, А. Є. Войскунский, Е. Н. Галічкіна) [3: 295].

Віртуальне спілкування має такі види, як публічні (форуми, чати, блоги) та приватні (e-mail, інтернет, мобільні телефони з SMS) [1: 344]. У віртуальному середовищі текстову основу складає розмовна мова в поєднанні з деякими рисами письмового тексту з широким включенням книжних слів, професіоналізмів, жаргонізмів, просторічних висловів. В умовах віртуальної комунікації інформація циркулює не лише вербальними, а й іконографічними засобами.